

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 93 din 22.02.2023

Dosar nr.: 846/2022

Petiția nr.: 8027/25.10.2021

Petent:

Reclamați: Ministerul Afacerilor Interne, Guvernul României

Obiect: discriminare între persoanele vaccinate împotriva virusului SARS – Cov -2 și cele nevaccinate

I. Numele, domiciliul sau reședința părților

1. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul petentei:**

2. **Numele, domiciliul, reședința sau sediul părților reclamate:**

Ministerul Afacerilor Interne, Guvernul României

II. Procedura de citare

3. În temeiul art. 20, alin.4, din O.G. nr.137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, cu modificările și completările ulterioare, republicată, Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, prin intermediul adreselor nr. 8349/04.11.2021 și 8027/04.11.2022, a citat părțile.

4. Procedura legal îndeplinită.

III. Susținerile părților

Susținerile petentului

5. Petentul sesizează Consiliul Național pentru Combaterea Discriminării, solicitând sancționarea și/sau anularea restricțiilor care discriminează persoanele vaccinate față de persoanele nevaccinate.

6. Motivul pentru care petentul se consideră discriminat este că persoanele vaccinate se pot îmbolnăvi și transmite virusul, inclusiv deceda, la fel ca și persoanele nevaccinate. Accesul la serviciile publice precum cumpărarea de haine sau materiale de construcții se poate face doar discriminatoriu, persoanele vaccinate având acces, iar cele nevaccinate fiind nevoite, în cel mai bun caz, să plătească un test care să valideze că nu sunt infectate, deși și persoanele vaccinate pot fi infectate și transmite boala.

Susținerile reclamanților

Secretariatul General al Guvernului

7. Reclamatul, prin intermediul adresei înregistrate cu nr. 8927/25.11.2021, solicită Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării să claseze petiția, conform art. 11 din Ordinul președintelui C.N.C.D. nr.144/2008, sub aspectul indicării părții reclamate și a obiectului și admiterea excepției de necompetență materială a Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării.

8. În susținerea excepției de necompetență materială a Consiliului, reclamatul precizează că obiectul petiției, deși este grefat, aparent, pe dispozițiile O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, cererea petentului ar viza, în realitate, înlăturarea aplicării dispozițiilor actelor administrative normative (hotărâri ale Guvernului) care reglementează măsurile ce se aplică pe teritoriul României, pe durata stării de alertă, pentru prevenirea și combaterea efectelor pandemiei de COVID-19, iar acest demers se circumstanțiază dispozițiilor Legii contenciosului administrativ nr.554/2004.

9. Fiind vorba de o lege specială, cu aplicabilitate în cazul controlului legalității actelor administrative (tipice sau asimilate) și al stabilirii răspunderii autorităților administrației, petentul nu avea un drept de opțiune între incidența dispozițiilor Legii nr.554/2004 și cele cu caracter general cuprinse în O.G. nr.137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

10. Pe fond, reclamatul susține că, deși facilitățile acordate persoanelor vaccinate reprezintă un tratament diferențiat, totuși nu se poate vorbi despre discriminare, în sensul art.2 alin.(1) din O.G. nr. 137/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

11. În realitate, este vorba despre bonusuri ori facilități, nu de îngrădiri ale drepturilor petentului, astfel încât nu sunt situații de discriminare.

12. Un angajator are interesul să își desfășoare activitatea în condiții optime, așa încât poate stimula angajații să se vaccineze, fără să îi poată obliga. La fel, restaurantele își pot stimula angajații, dar și potențialii clienți. În aceste cazuri, reclamatul precizează că se află în prezența unor forme de campanie, facilitățile recunoscute nefiind îngrădiri ale drepturilor altora, așa cum eronat apreciază petentul.

13. Pe de altă parte, câtă vreme a fost făcută o ofertă de vaccinare fiecărui cetățean, nu se poate susține existența unor discriminări între persoanele vaccinate sau nevaccinate. Raportat la succesiunea situațiilor de fapt și de drept este firesc ca persoanele care sunt mai puțin susceptibile de a răspândi coronavirusul să își recapete de îndată libertățile ancorate în legea fundamentală.

14. Vaccinarea ar urma să faciliteze accesul oamenilor la evenimente cu public numeros, la care riscul de transmitere este crescut.

15. Totodată, reclamatul susține că trebuie reținut că, deși vaccinarea nu este obligatorie, Statul Român are obligația constituțională să ia măsuri pentru asigurarea sănătății publice, legea fundamentală reglementând, la art.34 alin.(2) dreptul la ocrotirea sănătății.

16. Discriminarea se bazează pe noțiunea de "excludere de la un drept", iar remediul specific, în cazul constatării discriminării, îl reprezintă acordarea sau accesul la beneficiul dreptului.

17. Așadar, nu se poate vorbi despre încălcare principiului egalității și, implicit, existența

unei discriminări, decât atunci când se aplică un tratament diferențiat unor cazuri egale, fără să existe o motivare obiectivă și rezonabilă. În cazul de față, vaccinarea nu reprezintă un criteriu de discriminare, ci însăși situația care impune diferența de tratament. Cât timp la nivel mondial s-a apreciat că cea mai eficientă modalitate de stopare a transmiterii virusului o reprezintă vaccinarea, fiind aprobate în regim de urgență o serie de vaccinuri și puse la dispoziția populației în mod gratuit, persoanele care aleg să participe la campaniile derulate de autorități se află într-o situație diferită de cei care optează în sens contrar.

18. De aceea, în mod firesc, relaxarea treptată presupune evitarea oricăror riscuri de escaladare a cazurilor, prin redeschiderea anumitor evenimente sociale treptat, fiind necesară luarea unor măsuri de precauție. Mai mult decât atât, Strategia de vaccinare împotriva COVID-19 în România, urmărește obiective legitime de protejare a sănătății publice, prin faptul că protejează atât pe cei care primesc vaccinul, cât și pe cei care nu se pot vaccina din motive medicale, prin prevederile alternative regăsite în H.G. nr.394/2020, cu modificările și completările ulterioare.

19. Reclamatul susține că, în condițiile în care legea fundamentală impune autorităților statului să dispună măsuri necesare pentru asigurarea sănătății publice pentru toți cetățenii, nu se poate considera că există un tratament diferențiat între o persoană vaccinată și una nevaccinată, atâta vreme cât aceasta din urmă are posibilitatea prezentării rezultatului negativ al unui test pentru a beneficia de aceleași condiții ca persoana vaccinată.

20. În susținerea celor prezentate, reclamatul precizează că, în jurisprudența recentă a Curții Europene a Drepturilor Omului, s-a reținut că „analizate în contextul sistemului național, măsurile contestate (obligația de vaccinare a copiilor pentru a fi admiși la grădiniță) de reclamantă se aflau într-o relație rezonabilă de proporționalitate cu scopurile legitime urmărite de statul reclamat. care nu și-a depășit marja de apreciere prin impunerea obligației de vaccinare. Prin urmare, aceste măsuri puteau fi considerate ca fiind „necesare într-o societate democratică” Hotărârea CEDO din 08.04.2021 în cauza Vavricka și alții v. Republica Cehă.

21. Reclamatul, în finalul notelor scrise, subliniază faptul că, atât timp cât vaccinarea nu este obligatorie și este lăsată la latitudinea personală a fiecăruia, rezultatele determinate de o anumită atitudine reprezintă consecința acțiunii sau inacțiunii proprii, ce nu poate fi imputată statului. Nu în ultimul rând, trebuie observat că toate măsurile au fost luate în limitele legale, având la bază principiul priorității interesului public, astfel că nu se poate discuta despre un exces de putere în impunerea restricțiilor, acestea fiind absolut necesare dată fiind situația de fapt. Măsurile contestate de petent sunt prevăzute cu claritate prin dispoziții legale, urmăresc un scop legitim și sunt proporționale cu scopul urmărit, conform art.53 alin.(l) din Constituție. Restrângerea exercițiului unor drepturi a fost legal instituită, urmărește un scop legitim, este proporțională cu scopul urmărit, iar drepturile fundamentale ale petentului nu au fost suprimate, aceștia având posibilitatea de a le exercita, însă, cu respectarea limitelor stabilite de cadrul normativ aplicabil.

Departamentul de Stat pentru Situații de Urgență

22. Cel de-al doilea reclamat, prin intermediul notelor scrise înregistrate cu nr. 9027/02.12.2021, precizează că hotărârea Comitetului Național pentru Situații de

Urgență nu se încadrează în categoria actelor normative emise de conducătorii organelor administrației publice centrale de specialitate, potrivit art. 11 din Legea nr. 24 din 2000 , astfel încât nu este creatoare de drepturi și obligații pentru subiectele de drept.

23.Fiind o hotărâre a unui organ colegial al administrației publice centrale de specialitate, hotărârea C.N.S.U. se încadrează în categoria actelor administrative cu caracter individual care se adresează altui subiect de drept, Guvernul României, având un caracter premergător hotărârii de Guvern, deci vine în sprijinul adoptării acesteia prin care sunt instituite măsuri pe durata stării de alertă.

24.Mai mult, se poate observa din conținutul hotărârii faptul că articolele încep cu sintagma „se propune pentru fiecare set de măsuri avute în vedere pentru reducerea riscului epidemiologie, iar în penultimul articol este menționat. Măsurile prevăzute în prezenta hotărâre produc efecte doar în situația aprobării lor prin acte normative ale Guvernului sau, după caz, ale conducătorilor ministerelor sau organelor administrației publice centrale."

25.Reclamatul mai precizează că, prin Hotărârea Comitetului Național pentru Situații de Urgență nr. 94/2021, au fost propuse măsuri pe baza cărora Guvernul României în urma analizei acestora a adoptat Hotărârea nr. 1130/2021.

26.De asemenea, potrivit cadrului legal special stabilit de Legea nr.55/2020, articolul 71 alin, (1) prevede faptul că „în vederea punerii în aplicare a măsurilor prevăzute de prezenta lege, Guvernul adoptă hotărâri, la propunerea ministerelor de resort sau a CNSSU."

27.În concluzie, cel de-al doilea reclamat subliniază că aspectele sesizate de petent excedează domeniului de competență al Departamentului pentru Situații de Urgență.

IV. Cadrul legal aplicabil. Motivele de fapt și de drept Legislația incidentă prezentei spețe

Constituția României

Statul român

ARTICOLUL 1

(3) „România este stat de drept, democratic și social, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile cetățenilor, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme, în spiritul tradițiilor democratice ale poporului român și idealurilor Revoluției din decembrie 1989, și sunt garantate.”

Unitatea poporului și egalitatea între cetățeni

ARTICOLUL 4

(2) „România este patria comună și indivizibilă a tuturor cetățenilor săi, fără deosebire de rasă, de naționalitate, de origine etnică, de limbă, de religie, de sex, de opinie, de apartenență politică, de avere sau de origine socială.”

Universalitatea

ARTICOLUL 15

(1) „Cetățenii beneficiază de drepturile și de libertățile consacrate prin Constituție și prin alte legi și au obligațiile prevăzute de acestea.”

Egalitatea în drepturi

ARTICOLUL 16

(1) „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări.

(2) Nimeni nu este mai presus de lege.”

Tratatele internaționale privind drepturile omului

ARTICOLUL 20

(1) „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

(2) Dacă există neconcordanțe între pactele și tratatele privitoare la drepturile fundamentale ale omului, la care România este parte, și legile interne, au prioritate reglementările internaționale, cu excepția cazului în care Constituția sau legile interne conțin dispoziții mai favorabile.”

Viața intimă, familială și privată

ARTICOLUL 26

(1) „Autoritățile publice respectă și ocrotesc viața intimă, familială și privată.

(2) Persoana fizică are dreptul să dispună de ea însăși, dacă nu încalcă drepturile și libertățile altora, ordinea publică sau bunele moravuri.”

Libertatea conștiinței

ARTICOLUL 29

(1) „Libertatea gândirii și a opiniilor, precum și libertatea credințelor religioase nu pot fi îngădite sub nici o formă. Nimeni nu poate fi constrâns să adopte o opinie ori să adere la o credință religioasă, contrare convingerilor sale.”

Dreptul la ocrotirea sănătății

ARTICOLUL 34

(1) „Dreptul la ocrotirea sănătății este garantat.

(2) Statul este obligat să ia măsuri pentru asigurarea igienei și a sănătății publice.

(3) Organizarea asistenței medicale și a sistemului de asigurări sociale pentru boală, accidente, maternitate și recuperare, controlul exercitării profesiilor medicale și a activităților paramedicale, precum și alte măsuri de protecție a sănătății fizice și mentale a persoanei se stabilesc potrivit legii.”

Munca și protecția socială a muncii

ARTICOLUL 41

(1) „Dreptul la muncă nu poate fi îngădit. Alegerea profesiei, a meseriei sau a ocupației, precum și a locului de muncă este liberă.

(2) Salariații au dreptul la măsuri de protecție socială. Acestea privesc securitatea și sănătatea salariaților, regimul de muncă al femeilor și al tinerilor, instituirea unui salariu minim brut pe țară, repausul săptămânal, concediul de odihnă plătit, prestarea muncii în condiții deosebite sau speciale, formarea profesională, precum și alte situații specifice, stabilite prin lege.”

Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

ARTICOLUL 53

(1) „Exercițiul unor drepturi sau al unor libertăți poate fi restrâns numai prin lege și numai dacă se impune, după caz, pentru: apărarea securității naționale, a ordinii, a sănătății ori a moralei publice, a drepturilor și a libertăților cetățenilor; desfășurarea instrucției penale; prevenirea consecințelor unei calamități naturale, ale unui dezastru ori ale unui sinistru deosebit de grav.

(2) Restrângerea poate fi dispusă numai dacă este necesară într-o societate democratică. Măsura trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o, să fie aplicată în mod nediscriminatoriu și fără a aduce atingere existenței dreptului sau a libertății.”

O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată

Art. 2 alin. (1)

(1) „Orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenența la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.

(3) „Sunt discriminatorii potrivit prezentei ordonanțe, prevederile, criteriile sau practicile aparent neutre care dezavantajează anumite persoane, pe baza criteriilor prevăzute la alin(1), față de alte persoane, în afara cazului în care aceste prevederi, criterii sau practici sunt justificate obiectiv de un scop legitim, iar metodele de atingere a acelui scop sunt adecvate și necesare”.

28. Curtea Constituțională a reținut că principiul egalității consacrat de art. 16 alin. (1) din Constituție nu înseamnă uniformitate, așa încât, dacă:

- ✓ la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal,
- ✓ la situații diferite, tratamentul juridic nu poate fi decât diferit. Egalitatea părților nu exclude, ci chiar implică un tratament juridic diferențiat în această situație.

29. În cazul discriminării substanțiale sau *de facto*, atunci când se tratează într-o manieră identică două sau mai multe persoane sau situații care sunt în fapt diferite, Curtea Constituțională a arătat că tratarea diferită a unor probleme ce țin de inegalitate nu este numai permisă, ci chiar cerută.

30. Principiul egalității nu înseamnă uniformitate așa încât, dacă la situații egale trebuie să corespundă un tratament egal, la situații diferite tratamentul nu poate fi decât diferit.

31. Suntem în prezența discriminării directe atunci când:

- ✓ o persoană este tratată în mod nefavorabil;
- ✓ prin comparație cu modul în care **au fost sau ar fi tratate** alte persoane aflate într-o situație similară;
- ✓ iar motivul acestui tratament îl constituie o caracteristică concretă a acestora, care se încadrează în categoria "criteriului protejat".

32. Pentru existența **discriminării directe** trebuie îndeplinite cumulativ următoarele condiții:¹

- ✓ existența unui tratament diferențiat manifestat prin:
 - **orice deosebire, excludere, restricție sau preferință;**
- ✓ existența unui criteriu de discriminare:
 - criteriile enumerate în definiția legală sunt cu titlu de exemplu, fapt exprimat prin sintagma „și orice alt criteriu;
- ✓ existența unui raport de cauzalitate între criteriul de discriminare și tratamentul diferențiat;
- ✓ tratamentul diferențiat **are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate** a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a unui drept recunoscut de lege;
- ✓ existența unor **persoane sau situații aflate în poziții comparabile;**

33. Restrângerea trebuie „să se fundamenteze pe o normă juridică din dreptul intern, care trebuie să fie accesibilă în mod adecvat și să fie clară, să fie formulată cu suficientă precizie pentru a permite celor cărora li se aplică să-și alinieze comportamentul și, dacă este necesar, cu avizul potrivit, să se prevadă, într-o măsură rezonabilă având în vedere circumstanțele date, precum și consecințele pe care le poate avea o anumită acțiune” (a se vedea *CASE OF VAVŘIČKA AND OTHERS v. THE CZECH REPUBLIC*, pct. 266).

Condiții de fond - Existența unui scop legitim ce impune restrângerea dreptului la muncă:

34. Impunerea certificatului verde dorește atingerea următoarelor obiective:

- ✓ protecția sănătății întregii populații;
- ✓ eradicarea pandemiei de COVID-19;
- ✓ scăderea numărului de decese.

35. Un aspect definitoriu al discriminării îl constituie faptul că diferența de tratament este bazată pe o caracteristică, respectiv pe un criteriu interzis. Ca atare, tratamentul aplicat trebuie să fie diferit de cel care a fost sau ar fi aplicabil unei persoane dintr-un grup relevant, în circumstanțe similare sau comparabile.

36. Art. 2 alin. (1) din O.G. nr. 137/2000 nu conține o listă exhaustivă a criteriilor de discriminare, deoarece criteriile *expressis verbis* enumerate de lege sunt completate cu sintagma „sau orice alt criteriu” ceea ce, practic, oferă posibilitatea reținerii și a altor criterii nespecificate de lege, în săvârșirea unei fapte de discriminare.

37. În ipoteza în care criteriul invocat ar putea fi încadrat în categoria „orice alt criteriu”, acesta trebuie să fie identificat și să reprezinte o caracteristică specifică a persoanei care se consideră discriminată, caracteristică care să aibă un caracter inalterabil (ex.

¹ Art. 2 alin. (1) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, modificată și republicată.

gen, culoarea pielii, vârsta, dizabilitatea, boala cronică etc.) și, deci, care nu poate fi schimbată prin voința individului, sau care să aibă un caracter identitar, care să fie parte a identității individului (ex. religie, convingeri, etc.), într-un mod similar criteriilor protejate de lege.

38. Criteriul indicat de petenți care a stat la baza presupusului tratament diferențiat este reprezentat de impunerea certificatului verde.

39. Condiția criteriului ca mobil determinant trebuie interpretată în sensul existenței ca element care este concretizat, materializat, care constituie cauza actului sau faptei de discriminare și care, în situația inexistenței sau, după caz, a îndeplinirii condiției criteriului, nu ar determina săvârșirea discriminării. Astfel, natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată hotărâtor de existența unui criteriu, ceea ce presupune o relație de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și criteriul invocat în situația persoanei care se consideră discriminată.

40. Prin raportare la cele menționate mai sus, Colegiul director reține faptul că inclusiv Convenția Europeană a Drepturilor Omului, prin art. 14, nu protejează împotriva oricărui tratament diferențiat, ci doar împotriva acelor care se bazează pe o caracteristică identificabilă, obiectivă sau personală ori pe „statut”, pe baza cărora o persoană sau un grup de persoane se diferențiază între ele. (CEDO, hot. Clift c. Regatului Unit, 13 iulie 2010, §55).

41. În hotărârea dată în cazul Thlimmenos împotriva Greciei din 6 aprilie 2000, CEDO a concluzionat că „dreptul de a nu fi discriminat, garantat de Convenție, este încălcat nu numai atunci când statele tratează în mod diferit persoane aflate în situații analoage, fără a oferi justificări obiective și rezonabile, dar și atunci când statele omit să trateze diferit, tot fără justificări obiective și rezonabile, persoane aflate în situații diferite, necomparabile”.

42. În cazul *Boffa și alții împotriva San Marino*, CEDO a recunoscut că interferența care rezultă din vaccinarea obligatorie a copiilor reclamanților împotriva hepatitei B a fost într-adevăr inspirată de unul dintre obiectivele legitime enumerate la articolul 8 alineatul (2) al CEDO, și anume necesitatea de a proteja sănătatea publicului și a persoanelor vizate (pct. 34). În acest sens, Curtea a recunoscut ingerința ca fiind justificată prin protejarea vieții publice și a continuat să examineze dacă aceasta era și „necesară într-o societate democratică”.

43. În mod similar, în cazul *Martorilor lui Iehova de la Moscova împotriva Rusiei*, care s-a referit la vaccinarea obligatorie în timpul unei epidemii, CEDO a subliniat că „libera alegere și autodeterminare sunt ele însele elemente constitutive fundamentale ale vieții și că, în absența oricărui indiciu al necesității de a proteja terții, statul trebuie să se abțină de la a interveni în libertatea individuală de alegere în sfera îngrijirii sănătății, deoarece o astfel de ingerință nu poate decât să diminueze și nu să sporească valoarea vieții” (pct. 136). Procedând astfel, Curtea a indicat că dreptul la viață privată ar putea fi, în principiu, limitat pentru protecția terților.

44. Recent, aspecte similare au fost analizate atât în Italia cât și în Ungaria în cadrul instanțelor constituționale. În Ungaria² se impunea potrivit legii atacate ca angajații din sistemul serviciilor medicale, în scopul protecției sănătății și a vieții cetățenilor, au

² Decizia Curții Constituționale din Ungaria în dosarul nr. IV/3010/2021 din 03 decembrie 2021

obligația să se vaccineze:

- ✓ până la data de 1 septembrie – în cazul unui vaccin cu o singură doză,
- ✓ prima doză până la data de 15 septembrie – în cazul vaccinului cu două doze, a doua doză urmând a fi inoculată în mod obligatoriu până la data stabilită de medic, și
- ✓ inocularea cu a treia doză până la data stabilită de medic. În finalul deciziei, Curtea Constituțională a Ungariei respinge capătul de cerere al reclamanților prin care aceștia invocă faptul că sunt obligați să se inoculeze cu vaccinuri care se află în fază experimentală. Curtea respinge acest argument, arătând că toate vaccinurile Covid-19 sunt autorizate de instituțiile competente de la nivelul UE, cât și de instituția legal competentă din Ungaria.

45. În ceea ce privește Decizia nr. 7045 din 20 octombrie a Consiliul de Stat din Italia, Secția a III-a, 20 octombrie 2021, nr. 7045 - Legitimitatea vaccinării obligatorii în temeiul art. 4 din decretul legislativ 44/2021, Consiliul de stat a analizat, preliminar, capătul de cerere al reclamanților referitor la caracterul experimental și nesigur al vaccinurilor Covid-19.

46. În final, Consiliul de stat consacră principiul complementarității drepturilor fundamentale ale omului, arătând următoarele: logica așa-zisului drept tiranic, adică acel drept care nu intră în echilibru adecvat cu drepturi egale, convenite altora, sau cu drepturi diferite, protejate tot de Constituție, și pretind a fi întotdeauna și în orice caz satisfăcute, fără nicio limită, este, de altfel, străină unei ordini democratice, deoarece „conceptul de limită este inerent conceptului de drept” și a fost întotdeauna respins în mod expres chiar și de Curtea Constituțională care, după cum se știe, a clarificat că drepturile protejate de Constituție inclusiv cel de autodeterminare - se află într-o relație de integrare reciprocă și nu este posibil să se identifice unul dintre ele care să aibă prevalență absolută asupra celorlalte deoarece, dacă aceasta nu au fost cazul, „extinderea nelimitată a unuia dintre (par. 42.9 din decizie); trebuie să reamintim valoarea fundamentală a solidarității, piatra de temelie, după cum s-a mai spus, a ordinii noastre constituționale și, împreună cu aceasta, acele obligații fundamentale de asistență și protecție reciprocă, pentru sine și pentru ceilalți, de asemenea, ele stau la baza Constituției noastre (art. 2 din Constituție), obligații care leagă fiecare individ de celălalt, indisolubil, într-un „lanț social” și în acel „pact de solidaritate” între individ și comunitate care, potrivit aceleiași Curți Constituționale, stă la baza oricărei vaccinări, fie că este obligatorie sau recomandată. (par. 43 din decizie).

47. În sensul prezentei analize, nu există niciun dubiu care să conducă la ideea că impunerea prezentării certificatului verde nu ar urmări un scop legitim. Măsurile sunt relevante în obligația pozitivă a statului. Acestea sunt impuse pe baza studiilor și informațiilor pe care statul le are la dispoziție la momentul introducerii obligativității prezentării certificatului verde.

48. Suntem în prezența unui posibil tratament diferențiat între persoanele care posedă certificatul digital al UE privind COVID-19, raportat la persoanele care nu dețin acest certificat, aceștia din urmă fiind tratați mai puțin favorabil, prin limitarea dreptului la viață privată și a anumitor drepturi și facilități.

49. Colegiul director analizează dacă persoanele care posedă certificat verde COVID-19 se află într-o situație comparabilă cu cei care nu posedă acest certificat, astfel, drept consecință cei din urmă având accesul interzis la anumite servicii de interes public.

50. Colegiul director va avea în vedere rezultatele cercetărilor științifice de la nivel mondial și național, existente **la momentul analizei introducerii acestui certificat**, precum cele ale Organizației Mondiale a Sănătății. În acest demers, scopul Colegiului director nu este de a adopta o poziție sau alta între rezultatele cercetărilor științifice, întrucât o astfel de analiză ar depăși competențele legale ale instituției.

51. Astfel, potrivit OMS, instrumentul primordial, sigur și eficient al luptei împotriva pandemiei Covid-19, îl reprezintă accesul echitabil la vaccinuri, din aceste motive OMS sprijină cercetările pentru producția și folosirea vaccinurilor (a se vedea: <https://www.who.int/emergencies/diseases/novel-coronavirus-2019/covid-19-vaccines>).

52. Organizația pentru Cooperare și Dezvoltare Economică (OECD) a subliniat că „în comunitatea științifică globală este acceptat în sens larg că, modalitatea cea mai eficientă de a depăși COVID-19 este realizarea peste tot în lume a vaccinării în masă a populației”³

53. Uniunea Europeană consideră programul de vaccinare ca fiind cel mai important instrument în lupta împotriva pandemiei COVID-19: „(a) pandemia Covid-19 provoacă pierderi umane și economice extreme asupra Uniunii Europene și a lumii. Cheia unei soluții de durată la criză constă cu siguranță în dezvoltarea și implementarea unui vaccin eficient și sigur împotriva virusului” – se arată în Strategia privind vaccinurile anti COVID-19 a Comisiei Europene publicate la data de 1 iunie 2020.

54. Pct. (7) din Preambulul Regulamentului (UE) 2021/953 AL PARLAMENTULUI EUROPEAN ȘI AL CONSILIULUI din 14 iunie 2021 privind cadrul pentru eliberarea, verificarea și acceptarea certificatelor interoperabile de vaccinare, testare și vindecare de COVID-19 (certificatul digital al UE privind COVID) pentru a facilita libera circulație pe durata pandemiei de COVID-19 **arată că persoanele vaccinate sau cele care au trecut prin boală, respectiv testate sunt într-o situație diferită față de cele care nu se înscriu în categoria persoanelor anterior descrise**

55. „Potrivit dovezilor științifice actuale, care continuă să evolueze, se pare că persoanele vaccinate sau care au avut un rezultat negativ recent la un test pentru depistarea COVID-19 și persoanele care s-au vindecat de COVID-19 în ultimele șase luni **prezintă un risc redus de infectare a altor persoane cu SARS-CoV-2**. Libera circulație a persoanelor care, potrivit unor dovezi științifice solide, **nu reprezintă un risc semnificativ pentru sănătatea publică, de exemplu pentru că sunt imune și nu pot transmite SARS-CoV-2, nu ar trebui să fie restricționată, întrucât astfel de restricții nu ar fi necesare pentru realizarea obiectivului de protecție a sănătății publice**. În cazul în care situația epidemiologică o permite, libera circulație a unor astfel de persoane nu ar trebui să fie supusă unor restricții suplimentare legate de pandemia COVID-19, precum testarea în contextul călătoriilor pentru depistarea infecției cu SARS-CoV-2 sau carantina ori autoizolarea în contextul călătoriilor, cu excepția cazului în care, pe baza celor mai recente dovezi științifice disponibile și în concordanță cu principiul precauției, astfel de restricții suplimentare sunt necesare și proporționale pentru protecția sănătății publice și sunt nediscriminatorii.”

56. Organizația Mondială a Sănătății și alte instituții globale, în temeiul rezultatelor și a

³ <https://www.oecd.org/coronavirus/policy-responses/enhancing-public-trust-in-covid-19-vaccination-the-role-of-governments-eae0ec5a/>

recomandărilor oamenilor de știință, desfășoară o campanie în scopul unei vaccinări cât mai largi a populației, întrucât vaccinul este singurul instrument adecvat pentru stoparea pandemiei și pentru a limita, atenua efectele negative pe plan social și economic. Inițiativa legislativă se încadrează în acest demers internațional.

57. **Pe plan național**, sunt relevante rapoartele și analizele privind infectarea cu virusul Covid-19, respectiv efectele acestei pandemii realizate și publicate de Institutul Național de Sănătate Publică din România, din care reiese **în mod clar și neechivoc** faptul că persoanele trecute prin boală și cele vaccinate sunt într-o situație diferită, în comparație cu persoanele nevaccinate și netrecute prin boală (<http://www.cnscbt.ro/index.php/analiza-cazuri-confirmate-covid19>).

58. Din analiza datelor mai sus prezentate, **Colegiul director constată că, cei care sunt posesorii certificatului digital Covid-19, pentru că au fost vaccinați sau pentru că au trecut prin boală, nu sunt într-o situație similară cu acele persoane care nu îndeplinesc aceste condiții.** Persoanele fizice care sunt protejate ca urmare a vaccinării sau a trecerii prin boală sunt:

- ✓ expuse unui grad mult mai redus unei viitoare infectări,
- ✓ probabilitatea de transmitere a bolii este mai mică, și
- ✓ în caz de infectare, există o probabilitate mare ca boala să se manifeste asimptomatic sau să nu prezinte o formă medie sau gravă, care să necesite spitalizare sau îngrijire ATI. A se vedea în acest sens, statisticile INSP.

59. Colegiul director constată că **tratamentul diferențiat prin introducerea certificatului verde COVID-19 are loc între persoane fizice care nu se află în situații analoage, comparabile și, ca atare, nu suntem în situația unei discriminări, respectiv în situația încălcării principiului egalității și nediscriminării reglementat de art. 16 din Constituția României.**

60. Se poate introduce printr-o prevedere legală un tratament diferențiat între persoane care nu se află în situații analoage, dacă există o justificare obiectivă și rezonabilă, iar măsura este una proporțională cu scopul urmărit.

61. Colegiul director precizează că cei care se vaccinează contribuie:

- ✓ nu numai la menținerea propriei sănătăți, ci
- ✓ și la păstrarea sănătății membrilor comunității restrânse în care trăiesc, a membrilor societății,
- ✓ la protecția persoanelor fizice care suferă de afecțiuni medicale grave, reprezentând o categorie vulnerabilă la infectarea cu virusul SARS-CoV-2 din punct de vedere medical, a persoanelor fizice care nu se pot vaccina, pentru că nu au atins vârsta de vaccinare, au contraindicații medicale la vaccinare, respectiv nu dezvoltă anticorpi chiar dacă se vaccinează și, participă la eforturile de eradicare a pandemiei și la ridicarea restricțiilor generate de aceasta.

62. Măsurile de limitare propuse urmăresc principiul precauției și constituie un echilibru între dimensiunea individuală și cea colectivă a dreptului la sănătate. În lumina datelor și a studiilor științifice, se dovedește siguranța și eficacitatea rezonabilă a vaccinului Covid-19, care nu poate fi numit „experimental”, așa cum a decis și Consiliul de stat din Italia în analiza legii privind obligativitatea cadrelor medicale din Italia de a se vaccina anti Covid-19 (a se vedea <https://www.lastampa.it/cronaca/2021/10/21/news/si-del->

[consiglio-di-stato-all-obbligo-vaccinale-per-i-sanitari-dal-1-novembre-green-pass-anche-in-austria-1.40834040/](https://www.consiliulnational.ro/consiglio-di-stato-all-obbligo-vaccinale-per-i-sanitari-dal-1-novembre-green-pass-anche-in-austria-1.40834040/)

63. Pentru considerentele de mai sus, Colegiul director constată că nu se află în prezența unei situații comparabile între persoanele care dețin un certificat verde COVID-19 și cei care nu dețin acest act.

64. Măsura introducerii acestui certificat este justificată obiectiv întrucât limitarea anumitor drepturi și libertăți este legală pentru a proteja și asigura sănătatea publică.

65. De asemenea, Colegiul director constată că potrivit art. 4 alin. (1) din Constituția României „*statul are ca fundament unitatea poporului român și solidaritatea cetățenilor săi.*” Solidaritatea impune obligația protecției celor mai vulnerabili, chiar și prin limitarea dreptului la viață privată și a dreptului la muncă.

66. În ierarhia drepturilor și a libertăților fundamentale, protecția dreptului la viață are prioritate în raport cu dreptul la viață privată și dreptul la muncă. Aceste drepturi nu sunt în conflict, ci se află în relație de complementaritate.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Nu se întrunesc elementele constitutive ale unei fapte de discriminare potrivit art. 2 alin.(1) din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, situațiile nu sunt comparabile. Măsura introducerii certificatului verde COVID-19 este adecvată și necesară cu scopul urmărit.

2. O copie a hotărârii se va transmite părților

V. Modalitatea de plată a amenzii

Nu este cazul

VI. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la data primirii, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare, republicată și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință:

ASZTALOS Csaba Ferenc – Membru

BABUȘ Radu - Membru

BĂNICĂ Claudia Cerasela – Membru

DIACONU Adrian Nicolae - Membru

GRAMA Horia – Membru

OLTEANU Cătălina - Membru

RAIU Cătălin Valentin – Membru

SULIMAN Secyl - Membru

**Redactată și motivată: HG/AB
Data redactării: 09.03.2023**

Notă: prezenta Hotărâre emisă potrivit prevederilor legii și care nu este atacată în termenul legal, potrivit OG 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.